

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

จิราภรณ์ ตุมภูเขียว¹

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

จิราภรณ์ ตุมภูเขียว. (2563). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 3(5), 2563 : 97 - 112.

บทคัดย่อ

งานศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาภายนอกและคณะกรรมการสถานศึกษาภายใน จำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test แบบ Independent sample) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F – test แบบ One way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการบริหารทั่วไปรองลงมาคือด้านวิชาการ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านงบประมาณ

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุดคือ ด้านการบริหารทั่วไป

3. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในกับคณะกรรมการภายนอก มีการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยคณะกรรมการภายในมีการปฏิบัติมากกว่าคณะกรรมการภายนอก

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

The Participation of School Board in Basic School Administration under the Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1

Jiraporn Toomphukhiew¹

¹ Educational Administration Nakhon Ratchasima College
Ban Mai Subdistrict, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province 30000

Saranya Thongcharoen. (2020). The Participation of School Board in Basic School Administration under the Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 3(5), 2020 : 97 - 112.

Abstract

The purposes of this research were to study and compare situations and problems concerning participation of school board in basic school administration, and to study guidelines to enhance the participation of School Board in Basic School Administration under the Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1. The sample were 246 internal school board members and external of school board. The instruments for data collecting were rating scale questionnaires with reliability value as 0.98 and IOC as 0.60-1.00. The statistic for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test (One way ANOVA).

The research findings found that:

1. The situations concerning participation of School Board in Basic School Administration under the Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1 in overall and each aspect, the practice were at high level. The highest practice was the general administration aspect, followed by academic affairs administration aspect. The lowest of practice was budget aspect.

2. The problems concerning participation of School Board in Basic School Administration under the Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1 in overall and each aspect, the problems were at low level. The highest problem was budget administration aspect, followed by personnel administration aspect. The lowest problem was general administration aspect.

3. The comparison of situations concerning participation of School Board in Basic School Administration under the Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1 according to the opinions of internal school board and external school board, in overall and each aspect were statistically significant different level .01.

Keywords: The Participation, Board in Basic School Administration, Office of Nakhonratchasima Educational Service Area 1

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ในมาตราที่ 43 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในมาตราที่ 55 ระบุว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติจากนั้นรัฐบาลไทยได้พยายามผลักดันให้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือผู้พิการ โดยกำหนดสิทธิหน้าที่ทางการศึกษาสำหรับผู้พิการและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 10 ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ นับตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เน้นศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

ในปี พ.ศ.2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนทั่วไปจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยจัดโครงการนำร่องโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs) ได้รับสิทธิในการศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม

จิตใจ และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละคนไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้มากนักและเด็กทั่วไปได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้มีสังคมที่กว้างขึ้น และได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ครูและผู้ปกครอง (นิติธร บิลวาสน์, 2556) การจัดการเรียนร่วมเป็นการช่วยให้เด็กที่มีความพิเศษหรือเด็กพิการและเด็กทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้เข้าใจซึ่งกันและกันเกิดการยอมรับในการอยู่ร่วมกันซึ่งนับเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเด็กที่มีความพิเศษจะได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมทั่วไปได้อย่างมีความสุขอีกทั้งครอบครัวก็สามารถให้ความดูแลเอาใจใส่ได้อย่างใกล้ชิด นับได้ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (ฉวีวรรณ โยคิน, 2553)

การจัดการเรียนร่วมของประเทศไทยเริ่มต้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2499 โดยจัดเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องด้านการมองเห็นไปเรียนร่วมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ต่อมารัฐบาลไทยในสมัยนั้นได้ขยายผลไปตามโรงเรียนต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน จากนั้น เป็นต้นมากระทรวงศึกษาธิการได้ทำการทดลองจัดเรียนร่วมระหว่างโรงเรียนสอนเด็กพิเศษ และโรงเรียนทั่วไป และได้จัดทำแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 โดยมีนโยบายให้ส่งเสริมการจัดศึกษาสำหรับบุคคลลักษณะพิเศษหรือพบความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ในโรงเรียนเฉพาะและโรงเรียนทั่วไปตามความเหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อสภาพความต้องการของผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพและการปรับตัวของเด็กพิการให้อยู่ร่วมกับคนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยตั้งเป้าหมายให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปให้มากขึ้น และกระจายไปในส่วนภูมิภาคเพื่อความเสมอภาค

กว้างขวางและทั่วถึง ช่วยให้เด็กพิการได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเพื่อนร่วมชาติ

โครงการเรียนร่วมเป็นโครงการที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ ในวัยเรียน ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในระบบโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพิเศษทางการศึกษาและเพื่อการพัฒนาศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคล โดยมีครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษให้ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ ดำเนินการจัดการเรียนร่วม กระทรวงศึกษาธิการได้มีความพยายามดำเนินการในรูปแบบโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในทุกจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมมาตั้งแต่พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึงในพื้นที่ใกล้บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 10)

โครงสร้างซีท (SEAT Framework) เป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมทั้งในชั้นเรียนร่วมและในสถานศึกษาเป็นโครงสร้างที่มีความยืดหยุ่นและมีความชัดเจน เป็นการทำงานร่วมกันทั้งระบบเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในวัยเรียนได้รับบริการตามกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ซึ่งโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมต้องบริหารตามโครงสร้างซีท โดยให้ครอบคลุมองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) นักเรียน (S: Students) 2) สภาพแวดล้อม (E: Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) 4) เครื่องมือ (T: Tool) (เบญจา ชลธาร์นนท์, 2546: 6) ซึ่งการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทสามารถกล่าวได้ว่า เป็นการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการของธรรมาภิบาลหรือหลักการระบบกลไกการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การมีกระบวนการที่โปร่งใส การพร้อมรับการ

ตรวจสอบความชอบธรรมในการใช้อำนาจ การมีกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน และการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีการบูรณาการองค์ประกอบทุกด้านอย่างครบถ้วน ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปในโรงเรียนปกติได้รับประโยชน์ทางการศึกษาเพิ่มขึ้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวของเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ มีความสุข และมีความพึงพอใจที่ลูกได้รับบริการทางการศึกษาและได้รับโอกาสเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนร่วมได้อย่างเป็นระบบ ด้วยการบริหารที่เป็นไปอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าเรียนร่วมได้รับประโยชน์ในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (เบญจา ชลธาร์นนท์, 2546: 49-50)

สำหรับการดำเนินงานบริหารจัดการเรียนร่วมของจังหวัดร้อยเอ็ด มีนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบเรียนร่วม พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณ และกิจกรรมในการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทั้ง 315 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 20 อำเภอ ในเขตบริการทางการศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เป็นแหล่งวิทยากรด้านการศึกษาพิเศษแก่โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมทั่วไป แต่จากการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด กลับพบว่า การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน จัดการเรียนร่วมจังหวัดร้อยเอ็ดประสบปัญหา คือ ด้านบุคลากรมีปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้และขาดทักษะในการคัดกรองเพื่อระบุประเภทความพิการ ทำให้ผลการคัดกรองที่ได้ไม่ชัดเจนและผิดพลาดซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการวางแผนพัฒนาตามความต้องการจำเป็นพิเศษ ดังที่ปรากฏในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อีกทั้งยังขาดความรู้และทักษะในเรื่องการวัดและประเมินผลรวมถึงผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญอย่างจริงจังเนื่องจากมีภาระงานที่ต้อง

รับผิดชอบมากและคิดว่าไม่ใช่กลุ่มสาระวิชาหลักที่ต้องยกระดับผลสัมฤทธิ์ จึงไม่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในด้านนี้เท่าที่ควรและอีกประการหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญ คือ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการเรียนร่วมในระดับโรงเรียนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นสาเหตุที่มีส่วนทำให้ทั้งผู้บริหารและครูไม่สามารถทำหน้าที่ดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเต็มที่ เต็มเวลาและอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม ส่วนด้านงบประมาณพบว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทั้งระบบ และแหล่งสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน องค์กรอื่นๆ มีน้อยเพราะรายได้ของประชากรโดยรวมต่อเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง (ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด, 2561: 8 -11)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีข้อมูลที่ชัดเจนและครอบคลุม โดยเฉพาะข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือในรูปแบบงานวิจัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการจัดการแก่นนำในโรงเรียน แก่นนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่ามีปัญหาได้บ้างภายใต้การบริหารจัดการเรียนร่วมใน 4 องค์กรประกอบ ของโครงสร้างซีที ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเครื่องมือ เพื่อเป็นข้อมูล ในการวางแผน แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ทั้งในส่วนของผู้เกี่ยวข้องด้านนโยบายคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน และเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยตรง ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนว

ทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนร่วมเพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานเรียนร่วมของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ทั้งนี้มุ่งหวังว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมในสังกัดต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 พื้นที่วิจัย

โรงเรียนแก่นนำในจังหวัดร้อยเอ็ด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1 เขต 2 และเขต 3

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 684 คน จำแนกดังนี้

- 1.1 จำแนกตามตำแหน่ง
- 1.2 จำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1

ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 ; อ้างถึงใน ยืนยง ไทโยใจดี, 2552: 70) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสถานภาพ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 246 คน จำแนกดังนี้

- 2.1 จำแนกตามตำแหน่ง
 - 2.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาภายใน
 - 2.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาภายนอก
- 2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา
 - 2.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 48 คน
 - 2.2.2 ปริญญาตรี จำนวน 139 คน
 - 2.2.3 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 59 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งและระดับการศึกษา

3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (2546:34-39) ใน 4 ด้าน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

scale) 5 ระดับ ตามแบบวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3.5 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด จากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 72)

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ศึกษานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ศึกษานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ศึกษานิพนธ์พิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการ

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) ได้ค่าค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.35-0.86

8. นำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ตั้งแต่ 0.40 – 1.00 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน 144 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง ตามจำนวนที่กำหนดไว้ จำนวน 246 ชุด และมอบให้ผู้แทนผู้ศึกษาติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลไว้

3. ผู้ศึกษาเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้แทนผู้ศึกษาที่เก็บรวบรวมไว้ ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 246 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่าที (t – test แบบ Independent samples)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่าที (t – test แบบ Independent samples)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานพื้นที่

การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง เดียว (F – test แบบ One way ANOVA) หากพบ ความแตกต่างก็หาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี ของเชฟเฟ (Scheffe')

7. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง เดียว (F – test แบบ One way ANOVA) หากพบ ความแตกต่าง ก็หาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี ของ เชฟเฟ (Scheffe')

8. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการพรรณนา วิเคราะห์ (Descriptive analysis)

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ คำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index of item objective congruence)

1.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เป็นรายข้อ (Discrimination power)

1.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่า ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 t – test (Independent samples)

3.2 F – test (One way ANOVA) หากพบ ความแตกต่าง ก็หาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี ของ เชฟเฟ (Scheffe)

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครราชสีมาเขต 1 สรุปผล การศึกษาได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 อยู่ในระดับมากทั้ง ในภาพรวมและรายด้านโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการมีการปฏิบัติในระดับ มากทั้งในภาพรวมและรายข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติ สูงสุดคือสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างพอเพียง รองลงมา คือมีส่วนร่วมในการประชุมคณะกรรมการผู้ปกครอง นักเรียนอย่างต่อเนื่องส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านงบประมาณมีการปฏิบัติใน ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อโดยข้อที่มี การปฏิบัติสูงสุดคือเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ประสานกับผู้ปกครองสามารถจัดหางบประมาณจาก ภายนอกได้รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการจัดกองทุน ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนส่วนข้อที่มีการปฏิบัติ ต่ำสุดคือรับทราบการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เป็น ระบบถูกต้องเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มีการ ปฏิบัติในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อโดยข้อ ที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีรองลงมาคือเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนของบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

1.4 ด้านการบริหารทั่วไปมีการปฏิบัติในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อโดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือกำหนดนโยบายด้านการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนรองลงมาคือมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือนำแบบสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 อยู่ในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายด้านโดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุดคือด้านการบริหารทั่วไปเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านวิชาการมีปัญหในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายข้อโดยข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือประเมินผลติดตามผลการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาส่วนข้อที่มีปัญหาต่ำสุดคือสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างพอเพียง

2.2 ด้านงบประมาณมีปัญหาในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายข้อโดยข้อที่มีปัญหาสูงสุดได้แก่คณะกรรมการรับทราบการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เป็นระบบถูกต้องเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้รองลงมาคือ ขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนที่มีความเหมาะสมส่วนข้อที่มีปัญหาต่ำสุดคือขาดการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการประสานกับผู้ปกครองสามารถจัดหางบประมาณจากภายนอกได้

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคลมีปัญหในระดับน้อยทั้งในภาพรวม และรายข้อโดยข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือขาดการร่วมประเมินผลการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษารองลงมาคือขาดการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาส่วนข้อที่มีปัญหาต่ำสุดคือขาดการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

2.4 ด้านการบริหารทั่วไปมีปัญหในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายข้อ โดยข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือขาดแบบสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษารองลงมาคือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นขาดการมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาส่วนข้อที่มีปัญหาต่ำสุดคือขาดนโยบายด้านการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในกับคณะกรรมการภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

4. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในกับคณะกรรมการภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

5. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการในสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

6. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ตาม

ความคิดเห็นของคณะกรรมการในสถานศึกษาที่มีวุฒิ การศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและ รายด้าน

7. แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 สรุป ได้ดังนี้

7.1 ด้านวิชาการควรมีส่วนร่วมในการ พัฒนาทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลและแสดงความคิดเห็นทางการเรียนของ นักเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการแนะ แนวการศึกษาต่อของนักเรียน ควรมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นและความต้องการเรียนการสอน ของสถานศึกษาและควรมีส่วนร่วมในการติดตามผล การพัฒนาสถานศึกษา

7.2 ด้านงบประมาณ ควรมีส่วนร่วม ในการจัดหากองทุนช่วยเหลือนักเรียน ควรมีส่วน รับทราบการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เป็นระบบ ถูกต้องเป็นปัจจุบันตรวจสอบได้ควรมีส่วนรับทราบ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนที่มีความ เหมาะสมควรมีส่วนร่วมในการระดมทุนช่วยเหลือ โรงเรียนและควรมีส่วนร่วมในการประสานกับ ผู้ปกครองในการจัดหางบประมาณช่วยเหลือจาก ภายนอก

7.3 ด้านการบริหารงานบุคคลควรมี ส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและ ผู้ปกครอง ควรมีส่วนในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาได้ ควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาและควรมีส่วนร่วม ในการกำหนดระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษา

7.4 ด้านการบริหารทั่วไปควรมีส่วน ร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของ สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการเพื่อ ช่วยเหลือนักเรียน เช่น ทุนการศึกษาควรมีส่วนร่วม

ในการกำหนดรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ กิจการของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ และควรมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมา ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา

5. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 พบ ประเด็นที่น่าสนใจผู้วิจัยจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 อยู่ในระดับมากทั้ง ในภาพรวมและรายด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตาม นโยบายปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ สู่สถานศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็น แนวทางหนึ่งในการกระจายอำนาจซึ่งผู้ปกครองและ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดย สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกแห่ง จะต้อง มี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนชุมชนและผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการ บริหารสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการ บริหารสถานศึกษาทั้งทางด้านวิชาการด้าน งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการ บริหารทั่วไป โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการของ สถานศึกษาที่สังคมยอมรับ มีส่วนร่วมในการประสาน กับชุมชนในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการ บริหารสถานศึกษาจากภายนอก มีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการนำความ คิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมา ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา จึงทำให้

สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณมด แก้วก่อ (2549 : 99) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการพบว่าคณะกรรมการภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุตร บัวสูง (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ด้านการบริหารทั่วไป เป็นด้านที่มีการปฏิบัติสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโดยลักษณะของการบริหารทั่วไปเป็นงานที่สนับสนุนการเรียนการสอน ที่มีลักษณะงานที่ครอบคลุมงานต่าง ๆ หลายด้านที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารได้มากโดยมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายด้านการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักเรียน เช่นทุนการศึกษา เป็นต้น มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชนทราบ มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาจึงทำให้สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สูงกว่าสภาพการมีส่วนร่วมด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรลาศ ทองทวี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเพ็ญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารวิชาการ ตามลำดับ

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 อยู่ในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งได้ตระหนักถึงความสำคัญของความต้องการของชุมชนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวทางหนึ่งในการกระจายอำนาจ ซึ่งผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกแห่งจะต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนชุมชนและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในทุก ๆ ด้านให้มากขึ้น โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาที่สังคมยอมรับ มีส่วนร่วมในการประสานกับชุมชนในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาจากภายนอก มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา จึงทำให้สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยทั้งในภาพรวมและราย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของระพีพัฒน์ ศิริจันทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ อุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

4. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ด้านการบริหารงบประมาณ เป็นด้านที่มีปัญหาสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงบประมาณเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ทางการบริหารงบประมาณอย่างเคร่งครัด ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้จะต้องมีความรู้ความสามารถเพื่อป้องกันความผิดพลาด หากมีความผิดพลาดทางการบริหารงบประมาณเกิดขึ้นแล้ว จะเกิดผลกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง การที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านนี้ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษาศึกษาเป็นส่วนใหญ่จึงอยู่ในวงจำกัด จะมีส่วนร่วมได้บ้างคือมีส่วนร่วมในการรับทราบการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เป็นระบบถูกต้องเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้ มีส่วนร่วมในการจัดกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนมีส่วนร่วมในการประสานกับผู้ปกครองสามารถจัดหางบประมาณจากภายนอกได้ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนที่มีความเหมาะสมเท่านั้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศาสตราจารย์ ชินโน (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยด้านที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ

5. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในและคณะกรรมการภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการภายในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา และตัวแทนครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในทุกด้านไว้ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพราะเป็นบทบาทหน้าที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยตรง ต่างจากคณะกรรมการภายนอกที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนศิษย์เก่า ตัวแทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนทางศาสนา เป็นต้น คณะกรรมการเหล่านี้เป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเฉพาะเวลาที่ได้รับเชิญ หรือเฉพาะเวลาสถานศึกษามีกิจกรรมต่าง ๆ เท่านั้น คณะกรรมการเหล่านี้จะมีหน้าที่เพียงให้ข้อเสนอแนะ หรือพิจารณาให้ความเห็นชอบในงานที่สถานศึกษาขอความเห็นชอบเท่านั้น ไม่ใช่ผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเลย จึงทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในสถานศึกษาและคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประวิทย์ นิลพฤษ์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการศึกษาเจตคติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน

ในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีคะแนนเจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของศาสตราจารย์ ชินโน (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริหารให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้รับมาตรฐาน ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควรที่เหลือ 7 ด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและผู้แทนข้าราชการครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าโรงเรียนและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในและคณะกรรมการภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า คณะกรรมการภายในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา และตัวแทนครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในทุกด้านไว้ว่าจะเป็นส่วนวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพราะเป็นบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยตรง ต่างจากคณะกรรมการภายนอกที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนผู้ประกอบการนักเรียน ผู้แทนศิษย์เก่า ตัวแทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนทางศาสนา เป็นต้น คณะกรรมการเหล่านี้เป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเฉพาะเวลาที่ได้รับเชิญหรือเฉพาะเวลาสถานศึกษามีกิจกรรมต่าง ๆ เท่านั้น คณะกรรมการเหล่านี้จะมีหน้าที่เพียงให้ข้อเสนอแนะหรือพิจารณาให้ความเห็นชอบในงานที่สถานศึกษาขอความเห็นชอบเท่านั้นไม่ใช่ผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเลย จึงทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการภายในสถานศึกษาและคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษาต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของดาริญา บุญพรมมา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองมหาสารคาม พบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากน้อยไปหาหลาย คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับการเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในโรงเรียนอนุบาลศึกษาต่างกันโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อผลักดันให้สถานศึกษาศึกษาได้จัดการศึกษาได้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองนักเรียน และความต้องการของสังคม ซึ่งคณะกรรมการของสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่างก็เข้าใจในบทบาทหน้าที่ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในลักษณะเดียวกัน จึงทำความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล อัครชาติศรี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอแกลง สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันเห็นว่สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

8. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการ

บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อผลักดันให้สถานศึกษาศึกษาได้จัดการศึกษาได้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองนักเรียน และความต้องการของสังคม ซึ่งคณะกรรมการของสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่างก็เข้าใจในบทบาทหน้าที่ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในลักษณะเดียวกัน จึงทำความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

6. ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงนำมาเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ด้านการบริหารวิชาการ

1.1) คณะกรรมการสถานศึกษาขาดการประเมินผลติดตามผลการพัฒนาสถานศึกษาและขาดการมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นทางการเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแสดงความคิดเห็นทางการเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ

1.2) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมรับทราบการจัดทำระบบบัญชีการเงินที่เป็นระบบ

ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตรวจสอบได้และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนที่มีความเหมาะสม สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนรับทราบการจัดทำระบบบัญชีการเงินและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนที่มีความเหมาะสม

2) ด้านการบริหารงานบุคคล

2.1) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาและควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ปกครอง

3) ด้านการบริหารงานทั่วไป

3.1) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนในสถานศึกษา นำแบบสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา และองค์การบริหารส่วน

ท้องถิ่นขาดการมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาและควรเปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา

6.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ในเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึก

2) ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1

3) ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1

7. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2560 เรื่องการแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.moe.go.th/moe.th>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2562].
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). *การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 5*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทะนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ. (2550). *เทคนิคการบริหารการศึกษาสถาน. บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*.

- ทำนอง ภูเก็ทพิมพ์. (2547). การพัฒนาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านโนนอำนวย อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โนชญ์ ชาญด้วยกิจ. (2553). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประพันธ์พงษ์ ชินพงศ์และคณะ. (2551). โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนและการสำรวจสภาพปัญหา ความมั่นคงในมิติความเห็นของประชาชน. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- รัชนิดา นิลมณี. (2554). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราตรี พูลพัฒน์. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การ พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ กรณีศึกษา ประชาชนในเขตเทศบาลพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการผังเมือง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ โปธิ์ศรี. (2551). การบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนโรงเรียนขัติยะวงษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1.
- อานนท์ นามเพ็ง. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อำนาจ นาคแก้ว. (2557). การบริหารการศึกษา. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://nakkaew.wordpress.com/> [คลังความรู้/ ความรู้บทบาท/บทความ/การบริหารการศึกษา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562].
- อุตร บัวสูง. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.